

РОЛЬ СИТУАТИВНИХ ЗАВДАНЬ ПІД ЧАС РОБОТИ НАД ТЕКСТОМ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Застосування ситуативних форм, методів, прийомів у процесі навчання спрямовується на досягнення фахової відповідності майбутній практичній діяльності тих, хто навчається. В основі ситуативного підходу лежить ситуативне завдання або навчальна ситуація, вирішення якої є необхідною умовою успішної реалізації навчального процесу. Найважливішим чинником усного спілкування є комунікативна ситуація. Моделювання типових комунікативних ситуацій давно визнане одним з найефективніших прийомів навчання іноземної мови. Кожна тема, що вивчається, повинна бути представленою рядом комунікативних ситуацій, відібраних відповідно до комунікативно-дидактичних цілей. Чим ширше представлені типові комунікативні ситуації, тим вищі потенційні можливості для оволодіння навичками усного мовлення. Ситуативні вправи допомагають досконало опрацювати текст, опора на контекст дозволяє студентам легко впізнати, семантизувати та запам'ятати значення кожної нової лексичної одиниці. Механічне заучування слів, словосполучень, граматичних форм, речень не дозволяє запам'ятовувати їх надовго. В той час як контекст дозволяє адекватно зрозуміти кожне слово, речення завдяки його контекстуалізації, співвіднесенням його значення зі значенням навколишніх одиниць.

Велике значення мають ситуативні вправи та завдання під час роботи над текстом. Вони мають бути різноманітними, охоплювати всі сфери діяльності, розвивати творчі здібності, змушувати мислити, оцінювати, порівнювати, висловлювати свою точку зору і збагачувати знаннями. Наведемо приклади таких вправ: *Розіграйте частину тексту у вигляді п'єси. Уявіть, що ви репортер і берете інтерв'ю у: а) автора твору; б) одного з персонажів. Як ви думаєте, якби головний герой вчинив інакше, чи змінився б фінал історії? Які думки у вас викликає назва твору? Придумайте продовження.* Вправи такого типу не лише сприяють розвитку уяви, пам'яті та фантазії студентів, але й роблять процес вивчення іноземної мови цікавим та захопливим.

Реалізацію принципу ситуативності та моделювання мовленнєвих ситуацій спостерігаємо на прикладі монологічної та діалогічної діяльності студентів, що яскраво простежується виконанням наступних вправ: *1. Складіть діалог за даною ситуацією. 2. Підготуйте повідомлення до студентського журналу на задану тему. 3. Виголосіть промову на місцевій радіостанції по даному питанню.* Подібні вправи удосконалюють комунікативну компетенцію студентів, розвивають їх креативні здібності.

Вивчення граматики також можна ефективно організувати на ситуативній основі. Це означає, що граматичні явища вивчаються та засвоюються не як «структури», а як засоби вираження певних думок і комунікативних намірів у процесі комунікації. Безумовно, знання граматичних правил необхідне для успішного володіння іноземною мовою. Але останнім часом актуальною проблемою стало дослідження доцільності використання великої кількості вправ тренувального характеру. Але згодом постає проблема, що через відсутність реальної комунікації на заняттях навіть студенти із високим рівнем теоретичних знань відчують труднощі у вираженні своїх думок. Практика показує, що засвоєння граматичного матеріалу доцільно проводити в ході наступних етапів: 1) пред'явлення мовного зразка; 2) тренування; 3) вживання в мовленні. На I етапі відбувається осмислення граматичного явища, розгляд його форми та прикладів вживання, тобто створюються умови для демонстрації даної конструкції у спілкуванні. На II етапі тренується граматичний матеріал і формуються граматичні мовленнєві навички. Однак, тренувальні вправи самі по собі не розвивають уміння брати участь в комунікації. Тому слід розвивати навички спонтанної комунікації відповідно до потреб ситуації за допомогою комунікативно-орієнтованих вправ. Заключний етап демонструє остаточне оформлення граматичних мовленнєвих умінь і навичок. Вправи на цьому етапі розробляються у вигляді комунікативних завдань, навчальних мовленнєвих ситуацій, комунікативних ігор. Максимально наближеними до реального спілкування є такі навчально-мовленнєві ситуації, в яких процес мовлення не передбачає представлення себе в чийсь ролі. Це такі завдання, які направлені на самого студента та передбачають використання його життєвого досвіду.